

mellem selve Kreditforeningsrenten og Sparekasserenten, saa at naar man tager den ene som Regulator for den anden, gør man sig derved i Virkeligheden skyldig i den Illusion, at den ene har afgørende Betydning for den anden. Jeg tror, at til syvende og sidst disse Forhold i Virkeligheden inde fra sprænger alle Rammer. Jeg tror, det er uundgaaeligt, at Livet her regulerer sig selv. Det kan ses blandt andet deraf, at hele Bestemmelsen i den Ordning, som her skal træffes, gaar ud paa en eneste mærkværdig lille Ting, nemlig den, at man kun skaber en Ubekvemmelighed. I Virkeligheden vil baade Banker og Sparekasser kunne tumle med Stempelbegunstigelsen, ganske som de vil, naar de blot vil forlade Kontrabogen og gaa over til Indlaansbevis. Med andre Ord, man kunde fra en vis Side reducere hele Spørgsmaalet til dette ene: man har blot sat det ubekvemme Indlaansbevis som den nødtvungne Udvej i Stedet for den bekvemme Kontrabog, som alle Parter dog i Virkeligheden er tjente med. Men til syvende og sidst — og det er egentlig det, der har bragt mig til at gaa her op paa Talerstolen — ønsker jeg at sige, at der i Ændringsforslaget ligger — maaske jeg overvurderer det — en Misstemning imod Bankerne, en Misstemning, som jeg ikke deler, og som jeg synes beror paa et skævt Syn baade paa, hvordan det moderne økonomiske Samfund fungerer, og paa Bankernes Værdi overhovedet. Jeg vil gaa saa vidt, at jeg vil sige, at det ved en endelig Opgørelse maaske kunde være tvivlsomt, hvilken af de to Institutioner, Sparekasserne eller Bankerne, der gør mest Gavn i det moderne Samfund. Hvis jeg vilde tilspidse min Tanke, vilde jeg være tilbøjelig til at sige — jeg indrømmer, at Ordene ikke helt dækker det virkelige Forhold —, at Sparekasserne er den værdibevarende Institution. De Værdier, som langsomt er samlede sammen fra mange Kilder, formodentlig mest ad Arbejdets Vej, oftest af Smaafolk, opbevares af Sparekasserne. I Mod-sætning hertil har Bankerne den ulige friskere, den ulige større Opgave at være værdiskabende. Det er da afgørende, at i et kapitalfattigt Land som Danmark, mel-

lem kapitalfattige Mennesker, som Danskerne er, staar Bankerne som det Tilflugtssted, hvorfra Kapitalen kan hentes. Hvilken Gavn disse Banker har gjort til at forøge Virksomheden, til at styrke Energien, til at drive Mennesker til at tage fat og udrette noget, kan maaske ikke overses i Danmark. Det er muligt, at Sparekasserne i nogen Grad har gjort det ude paa Landet, jeg tror dog, det er forsvindende i Forhold til, hvad Bankerne har gjort. Og hvis det er Forholdet, er der ikke saa overmaade meget at klage over, hvis Bankerne virkelig kan notere en antagelig Fortjeneste, en Fortjeneste, som det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) for øvrigt ved sine Ord delvis har reduceret. Hvis det nemlig forholder sig saaledes, som jeg her har sagt, er Bankernes Arbejdsomraade de risikable Forretninger, medens disse aldrig bør være Arbejdsfeltet for Sparekasserne, og saa er det givet, at Bankerne maa beregne sig en Risikopræmie. Men indtræder der en Risiko, indtræder der selvfølgelig dermed ogsaa gennemsnitlig en større Fortjeneste.

Man vil under disse Forhold forstaa, at jeg — det maa jeg sige til sidst — vilde have haft megen Sympati for at tiltræde det Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Nyborg (Birch) stiller under Nr. 4. Naar jeg ikke er Medforslagsstiller, beror det paa en Slags Tilfældigheder, maaske Ubehændigheder, som undertiden kan forefalde i et Udvalg. Skulde der vise sig Muligheder for at gaa den Vej, hvilket yderligere vilde stille hele Spørgsmaalet om Stempelbegunstigelse paa en friere Bane, skulde jeg være meget villig til at yde min Medvirken, og hvis man efter at have hørt den højtærede Minister skulde faa det Indtryk, at her virkelig er noget at udrette, vil jeg som Formand for Udvalget angaaende Sparekasselovforslaget gerne være med til at sammenkalde til et nyt Udvalgsmøde og søge at imødekomme det ærede Medlem.

Schovelin: Mit Standpunkt med Hensyn til Lovforslaget om Sparekasser fremgaar, tror jeg at turde sige, tilstrækkelig tydeligt af Betænkningen. Jeg kan umuligt under nogen Form gaa med til at binde Renten, og jeg er bange for, at man ved